

Je woont in een straat in de wijk Nieuwe park in Gouda. Die straat heet Hélène Servaesstraat. Maar wie weet nog wie of wat "Hélène Servaes" eigenlijk was?

Waarover Hélène Servaes precies gaat? Ik weet het niet. Het boek heb ik niet te pakken kunnen krijgen. Misschien dat een van onze lezers het heeft? Dan houd ik me aanbevolen!

Wel staat vast dat het een boek was dat paste in de literaire traditie van die tijd. Het is de natijd van het naturalisme: de beschrijvingen van wat de mens voortdrijft in het leven. Het is ook een boek geschreven in 1914, een roerige tijd in Europa, want de Eerste Wereldoorlog brak uit. Hoewel Nederland "neutraal" bleef in die oorlog, (we namen niet direct deel aan de gevechtshandelingen), was het ook niet zo dat deze vreselijke oorlog geheel aan ons land voorbij ging. Er kwamen stromen vluchtelingen op gang, zeker vanuit Vlaanderen, waar bijvoorbeeld in Ieper nog een museum te vinden is dat getuigt van de verschrikkingen van die oorlog.

Hélène Servaes is waarschijnlijk wel een somber boek. Het gaat over een jong meisje dat te gronde gaat aan een grote liefde.

De schrijver, Herman Robbers (geboren op 4 september 1868 te Rotterdam) was een zoon van de uitgever Jac. G. Robbers. Hij maakte het gymnasium af en daarna werkte hij in de boekhandel. Hij debuteerde onder het pseudoniem Phocius met "Kalverliefde". De roman van Bernard Bandt (1897) en De bruidstijd van Annie de Boogh (1901), waren zijn eerste grote werken.

Sinds 1905 werd hij fulltime schrijver en hij werd redacteur van het in zijn tijd belangrijke maandblad Elseviers Geïllustreerd Maandschrift. Daarin werkte hij druk aan de promotie van buitenlandse literatuur en literatuurkritieken. Hij heeft dan ook heel wat essays geschreven. Met zijn tweedelige "Roman van een gezin" (1909-1910, voor een deel een min of meer autobiografisch werk) publiceerde hij zijn meest typerende werk, het prototype van de familieroman. Toen dit genre de belangstelling

van de grote groepen lezers verloor, verminderde ook de aandacht voor het werk van Robbers.

Wel heb ik de eerste zin van Hélène Servaes te pakken kunnen krijgen. Een getuige van de moeilijkheidsgraad van het boek.

'Achterovergeleund - een lange, slanke jongemannefiguur met bruinig-bleek, strak geschoren gezicht - in een broeiigen, muffigen eerste-klas coupé-hoek, de handen in de zakken van zijn raglan, die hij zóó, wat kouwelijk, dichtgeslagen hield tot over zijn knieën, tuurde Luuk van der Marel, veinzende te slapen, tusschen zijn glans-zwarte oogharen door, even rechtstreeks in de harde helte van het gasgloeilicht, dan naar de effene gezichten tegenover hem, in hun durend dompe zwijgen als overbalsemd, onwezenlijk - een wit gebakkebaarden zestiger met paarse koontjes en twee ouwelijk vaal-wangige jongvrouwspersonen - zag hij dit drietal, ofschoon ze al meer dan een uur in het coupé-hokje bij hem zaten, nu pas voor 't eerst met kritiek-gereed bewustzijn.'

Robbers overleed op 15 september 1937 in Amsterdam. Hij voerde tijdens zijn leven ook briefwisselingen met beroemde schrijvers, die later zijn gepubliceerd, maar die de hedendaagse lezer waarschijnlijk niet veel meer zeggen.

De meeste critici vinden en vonden Robbers vooral een "beschrijver", iemand die meer met zorg, dan met hartstocht schreef.

Maar H. van Loon schrijft in mei 1915 over Hélène Servaes:

"Want Hélène Servaes is een sterker beelding van de alles-beheerschende liefde, dan Robbers tot nu toe geschreven had; van een liefde machtiger dan die van Annie de Boogh, in eene figuur grooter dan deze. Zoo ook de laatste wordt gedreven te doen wat zij doet, door haar hartstocht voor den beminden man, zij voelt zeer wel dat zij aldus slechts naar haar levensgeluk kan gaan en een rampzalig toekomstleven onvlucht; zij verlangt dan ook niets liever dan haar gevoel gehoorzaam te zijn. De eerste echter weet ten slotte zeer bepaald, dat zij door haar liefde voor den getrouwen man Fokkema in het ongeluk wordt gestort en

gretig verlangt zij, in volle overgave den goeden en lieven Lucas van der Marel te mogen behooren, en desniettemin ... haar ontzaglijke liefde beheerscht haar en drijft haar naar wanhoop en dood.

Toch zou ik zeggen: als je in de Hélène Servaesstraat woont, moet je eigenlijk het boek wel gelezen hebben....(al zal het heel wat moeite kosten, kijk maar naar de eerste lange, lange zin..).